

HEREC MÁ KLAPKY NA OČÍCH, JAKO KUŇ

Rozhovor s herečkou, režisérkou a pedagožkou Hanou Frankovou

Jsmo na národní přehlídce činoherního a hudebního divadla. Jak nahlížíte na žánr činohry?

Odpovím vám na příkladu představení prvního dne. Iluze Ivana Vyrpajevova, to je pro mě divadelní tvar, který je pro mě zajímavý a je pro mě činohrou. Pro někoho, jak jsem se dozvěděla ze zpravodaje, to činohra není a mělo by být na Wolkrově Prostějově. To nemohu přijmout. Tím neříkám, že by divadlo nemohlo být na Wolkrově Prostějově, ale že mám problém přijímat to druhové škatulkování. Ani se jím ve své praxi nezabývám, jsem schopná sedět jako spokojený divák na čtyřhodinovém představení *Andělé v Americe* a stejně tak je mi dobře i na poetičtější tvaru a žánru divadla poezie. Prolínání žánrů je pro mě, jako pro divadelníka, hrozně hezká etapa, kterou v českém divadle vnímám. Jsem vděčná za Jiráskův Hronov, že se stal mezioborovou přehlídkou toho nejlepšího, co se událo na divadelní scéně.

Jakou divadelní poetiku máte ráda?

Zabývám se hodně textovým divadlem, kolážovitými kompozicemi, mám ráda činohru, ale musí pro mě být zajímavá, musím dostat nějaké čtecí kódy, nemusím je všechny rozklíčovat a mám ráda i abstraktnější cesty.

Jak vnímáte vztah režiséra a herce?

Vnímám jej jako klíčový. Jako herec tam nikoho jiného nemáte, důvěřujte režisérovi. Nemůžete dohlédnout tam, kam vás vede. Hrála jsem v oblastním divadle a poznala jsem situace, kdy jsme se nepotkali, ač jsme se oba snažili. Nestalo se to. Pak jsem měla čest se potkat s několika špičkovými režiséry. Mé nejbližší setkání bylo s Václavem Beránkem, který byl herec a režisér. Tam se vám stávají záranky v komunikaci, kdy nepotřebujete slovně něco okécávat. Nemusí říkat, jak to zítra máte udělat, a vy to víte. Pak jsem měla vedle postavy režiséra, ke kterému se vztahuji, ještě postavu dramaturga, když jsem si nevěděla rady, tak jsem říkala: řekněte mi to ještě nějak jinak. Herec má klapky na očích, jako kuň, proto říkám, že v jevišti je hezká škola, vlezeme na ten plac a máme study, obavy, klapky nebo naopak přehráváme bez základu. Režisér a dramaturg jsou

moje postavy, ke kterým jsem se vždy obracela a považuji je za spolutvářce toho, co tam jdu zahrát.

Pracujete hodně s dětmi a studenty, jakým tématem ve Studiu Dagmar se nyní zabýváte?

Mám za sebou jednu hraniční inscenaci s dětským souborem, podle knížky *Chtělo by to nový jména*. Napsala to dívka, která žila v Zimbabwe a pak se přestěhovala do Ameriky. Byla to pro mě nejtěžší práce, kterou jsem s dětským souborem absolvovala, a hraniční byla proto, že jsem i trochu humorně říkala, že kdyby to viděl někdo z Katedry výchovné dramatiky, tak by mi i možná mohli vzít diplom. Děti, se kterými pracuji se věkově shodují s postavami první části knihy, o které jsem mluvila. Africké děti jsou jiná kategorie, s ničím se nemažou. Nevím, kolik let bych k našim dětem musela připočítat, abych se jenom vyrovnala jejich slovníku. Šla jsem do toho s tím, že mi je rodiče vezmou ze souboru a s druhou polohou, že jsem se s těmi dětmi snažila pracovat otevřeně, i když jsem jim neprozrazovala všechno. Postavy afrických dětí mluví hodně vulgárně a já mám slušně vychované děti. Říkala jsem jim: „když to nepůjde a bude to blbé, tak to uděláme nějak jinak a prostě od té práce půjdeme“. A ony si ty vulgarismy začaly

Rádobydivadlo Klapý / režie: Václav Špirit

Maxim Gorkij: Vassa

HRAJEME TO, CO CÍTÍME

Rozhovor s režijním asistentem Ladislavem Valešem

V první řadě mě zajímá, proč jste si vybrali hru Maxima Gorkého, je aktuální?

Myslím, že je aktuální. Hra je o penězích a peníze vládnu světu. Ale k výběru hry byly ještě dva důvody. První je, že toto představení jsme vybíraly pro paní Evu Andělovou, představitelku Vassy.

Takže jste hledali text se silnou ženskou rolí?

Ano, tímto představením jsme ji chtěli odměnit za členství v souboru - ale i v minulosti hrála krásné postavy. Druhá věc byla, že jsme soubor, který si rád okysličuje prostředí, a chtěli jsme zkusit něco nového. Stejný režisér znamená stejné postupy, proto jsme, vzhledem k zkušenostem s divadlem oslovili Václava Špírta. V Německu má velmi úspěšné divadlo a s námi už v některých předchozích inscenacích účinkoval. Vassu jsem objevil už před lety a nosil jsem si ji v hlavě, ale v době minulého režimu jsem o ni moc nejevil zájem, byla poměrně dost upravená takovou revoluční metodou. Samotný autor pravděpodobně pod Stalinovým nátlakem hru upravil, přidal tam například rudoarmejku. My jsme použili původní verzi, ale muselo se

hodně škrtat, hra je velmi rozsáhlá.

V představení používáte výraznou výtvarnou stylizaci. Proč?

Chtěli jsme hrát o tom, co dokážou peníze, majetek a ztráta morálních hodnot a myslím, že je to pořád stejné, ať je to v carském Rusku nebo nyní. Postavy jsou v podstatě chodící mrtvoly, přízračné panoptikum. Nikdo tam nemá stránku, za kterou by se nemusel stydět, všechno jsou to pokřivené charaktery. Řada Václavových představeních nese podobné výtvarné prvky, takže on sem vnesl svůj rukopis. Ze začátku jsme byli překvapení, do čeho jdeme. Věděli jsme, že představení nebude velký divácký success, ale my se na to nikdy tolik neohlížíme, nás vždycky zajímá téma a diváci s námi vždycky mají a budou mít problém.

Nehrajete jednoduché komedie...

Ano. V tom je krása amatérského divadla, protože si to můžeme dovolit. Hrajeme to, co cítíme.

V incenaci jste použili zhudebněné texty a básně jiných autorů.

To jsou všechno czizováký ze zaběhlých textů, které jsou známé, takže ještě více akcentovaly téma hry.

Bylo představení zkráceno? Podle programu mělo být podstatně delší.

To je chyba v programu, ale je pravda, že se nám podařilo zkrátit druhou půlku, protože herci přeskočili dvě stránky textu. Ono to bylo jen ku prospěchu, já jsem si s tím nelámал hlavu. Jen jsme se báli, že nezvládneme do hry zakomponovat to soutěžní slovo, tak ho tam herec Vítek na poslední chvíli zakomponoval, nechtěli jsme kazit soutěž.

Přišlo mi, že se nedořešila postava správce Michajla.

Je hrozně zkrácen. Pracovali jsme tak, že Václav jezdil z Německa. Bydlí 700 kilometrů na německo-švýcarské hranici a v čtyřiasedmdesáti letech jezdil autem na zkoušku. Ta probíhala od pátku do pondělí a nemohli jsme čekat měsíc a půl, než přijede, takže jsme komunikovali přes Facebook a některé věci se ztratily v komunikaci. Inscenace pro nás byla školou, ale dali jsme mu znovu důvěru a bude pro nás na podzim dělat nové představení, právě hledáme styl a formu, oslovili jsme zase nové scénografy a ostatní složky.

Irena Knetlová

ZA TROCHU GÉNIA GORKÉHO... ŠEL BYCH SVĚTA KRAJ

Divadelní soubor Rádobydivadlo Klapý byl se svou inscenací hry Maxima Gorkého Vassa v pondělí prvním představením tohoto dne národní přehlídky činoherního a hudebního divadla Piknik Volyně 2019.

Maxim Gorkij je bezesporu jedním z velikánů světové dramatické literatury a jedním z nejvzdělanějších autorů první poloviny 20. století. Jeho geniální pozorovací talent a schopnost zaznamenávat lidské osudy a příběhy autentickým a neotřelým způsobem byla nezměrná a pro mnoho jeho literárních i politických souputníků až nesnesitelná. Jeho život je dokladem velké a především kvalitní osobní integrity. Mnohými zatracovaný ruský autor však ve své době charakterově obstál a stal se jako umělec svými nadčasovými díly nejen nesmrtelným, ale ve své době i nepohodlným.

Dramaturgická volba textu „Vassy Železnovové“ v její první Gorkého verzi z roku 1910 byla volbou šťastnou, neboť právě ona je prostá jakéhokoliv ideologického nánosu. Jde v ní čistě o rodinné drama se skvěle napsanými charaktery postav systematicky a sofistikovaně propojenými motivy a motivacemi. Ukázkové až vzorově napsané dílo jakoby nemělo jedinou trhlinu a záleží jen a pouze na inscenátorech dokáží-li této přidané hodnoty předlohy dostatečně využít převodem na jeviště. Přesto, že právě tato verze umožňuje „zoomovat“ většinu postav příběhu nečernobílým viděním, tak díky formálnímu uchopení pouze přes zvolené téma: že peníze vládnou světu, docílili pravého opaku. Poctivým motivickým rozbohem tohoto díla, by inscenátoři museli dojít k nezploštělé interpretaci postav. Bohatost děje, ale především způsob, jak se ony fakta dějí, jejich dokonalá kauzalita, to vše dělá toto dílo výjimečným a doslova struhujícím. Inscenátoři ale především prostřednictvím režiséra a autora úpravy Václava Špirita, jdou zatvrzele cestou neúnosného tlaku na negativní interpretaci všech postav. Jejich negativitu však nikterak neobjasňuje, ale pouze deklamuje. Nedochází tak k propojení s divákem, který hledá, zcela oprávněně, odpověď na otázku: co proč a jak se na jevišti odehrává. Například postava Pavla není pojímána v řádu Gorkého jako defektní handicapovaný ukňouraný mladík, který už je svou vizáží i svým obviňovačským slabošským projevem, protivný už i vlastní matce. Z toho by pak při správné interpretaci logicky vyplývala i nevěra jeho ženy Ludmily i jeho negativní a nenávistný vztah k Prochorovi. A vyjmenováváním těchto nedůsledností bychom mohli směle pokračovat celé hodiny.

Interpretaci Gorkého textu samozřejmě nepomohly ani ony zcizovací songy na téma moci peněz. Celý příběh ještě více vytvářely plochým a neuvěřitelným. Jen díky vlastní přirozené herecké inteligenci se podařilo zachránit výkon Evy Andělové v titulní úloze Vassy. Tento výkon však ční svou logikou jednání a chováním postavy nad ostatními. Gorkého kombinace tragédie s melodramatem, ono bytostně lidské střídání „vysokého“ s „nízkým“ tak vzalo rychle za své a tím i divácká pozornost a zájem o osudy postav této skvěle napsané Gorkého hry. Celé je to o to smutnější, že si uvědomujeme nesporné herecké kvality souboru, který by v případě násilně nestylizovaném způsobu vyprávění jistě uměl kvality Gorkého textu a nadčasových témat do něj vložených maximálně zúročit. Tak snad někdy příště a k mému smutku nikoliv „tady a teď“.

Jaromír Hruška

Líbilo se mi to, ty písně tam byly nutné, hru odlehčily, konec byl nějaký do vytracena.

Jindra

Jsem na rozpacích, velmi jsem se na představení těšila. Jsem zklamáná.

Marie

Na prvním místě je vděk za výběr, poklona režisérovi Václavu Špiritovi. Tam někde ta moje spokojenost končí, protože si myslím, že tam chybí spousta věcí, a to představuje komplikaci pro diváky. Za prvé, že tam chybí expozice, která by umožnila divákovi se zorientovat, kdo je kdo a jaké jsou vzájemné vztahy a celá ta první půlka je tím poznamenaná, tím trpí stavba inscenace a představení samotné trošinku trpělo nervozitou, která vyústila v přehrávání a křečovitou, takže z výsledného dojmu jsem rozpačitý.

Ladislav

Lidi chtějí peníze, ale neuvědomují si, co peníze jsou, vidí za nimi jen propojení mám peníze = koupím si iPhone, zaplatím nájem. Peníze jsou komodita s největší likviditou, a proto je lidé chtějí a neuvědomují si, že peníze tiskne stát a kryje je jen jejich důvěrou v ně. Co takový kvantitativní easing? Na ten nikdo nepomyslí!

Jiří

Ty-já-tr/HROBESO Praha / režie: Štěpán Pácl
Roland Schimmelpfennig: Zlatý drak

NECHTĚL JSEM DĚLAT KLASIKU

Rozhovor s režisérem Štěpánem Páclm

Jak vznikla spolupráce tebe a Ty-já-tru Hrobese? Byl jsi osloven, nebo jsi sám přinesl text?

Asi po deseti letech, kdy jsme se s Ludškem Horkým neviděli, se mě Luděk zeptal, jestli bych s nimi nechtěl něco dělat. A já jsem zjistil, že mám čas a mám chuť. Hledali jsme titul a říkali jsme si, že nechci dělat nějakou klasiku. Že chceme najít titul, který by nám něco nového otevřel a který by nebyl náročný na psychologicko-realistickou stavbu. Který tím pádem umožňuje větší hereckou svobodu, ale zároveň má jasná pravidla. Sám mám Schimmelpfenniga rád a baví mě, jak současným způsobem pořád píše klasické drama, ve kterém jsou situace, postavy a příběh a zároveň to má vnitřní svobodu. Sáhli jsme po Zlatém drakovi, který se mě dotýká a dotknul se evidentně i lidí v souboru.

Obsazení hry už bylo tvou volbou?

Ano. Bylo hezké, že jsem sám členem Divadla Radar byl a odešel jsem před sedmnácti lety a přitom v divadle zůstali lidi, které jsem si pamatoval. To je vždycky zázrak se někým vrátit a tam je to v dobrém slova smyslu stejné. Byl to pro mě návrat domů a věděl jsem, s kým budu pracovat a co od toho

můžu čekat. A to, co se vlastně stalo a povedlo, moje očekávání ještě předčilo.

Zlatý drak je věc, která se z dramaturgie Ty-já-tru Hrobese docela vymyká. Bylo těžké přesvědčit herce o tom, že stojí za to se do něčeho nového pustit?

Chápu, že tento text po prvním přečtení působí zmateně. Po druhém už najdeš příběh a jednotlivé linky, které se začínou spojovat. Takže jsme prošli přesně tímhle procesem, ale díky otevřenosti a chuti do práce, které byly nejen na amatérské divadlo obdivuhodné, se nám podařilo klíč najít, rozvíjet a dotáhnout do nějakého tvaru.

Znamená tahle tvoje zkušenost s Hrobese to, že se chceš k amatérskému divadlu vrátit a už třeba s Ludškem Horkým plánuješ další spolupráci?

Moje chuť je veliká, s časem je to horší. Rád bych, aby to někdy nastalo, ale nic konkrétního teď v plánu nemáme. Ovšem to, s čím jsem se setkal, mě hodně navnadilo a bavilo. Na začátku sice herec říká, že tomu nerozumí a nechápe klíč k inscenaci. Ovšem ta chuť přijít na to, najít způsob, jak se

dostat k monologickým pasážím tak, aby byly dialogické, aby byly příběhem a nejenom konstatováním, chuť vztažovat se k ostatním byly velké. A pro mě obrovsky radostné. Musím říct, že to bylo jedno z nejinspirativnějších a nejkreativnějších zkoušení, které jsem kdy zažil.

Cítil jsi na tom rozdíl mezi amatérským a profesionálním divadlem?

Mnohá zkoušení i v profesionálním prostředí byla takhle šťastná, tvůrčí a otevřená. Co Zlatého draka a ty profesionální režie spojuje, je, že v čase zkoušky, v čase, který byl vymezen tomu něco najít, něco vytvořit, přišlo velké soustředění na to najít, objevit a vše ostatní šlo stranou. Zkoušeli jsme Draka čtyři měsíce a podařilo se v týdenním rytmu plus nějaké soustředění tuhle energii udržet. Potěšilo mě, že jsem u herců neznamenal strach, který by bránil v nějakém okamžiku něco zkoušet, udělat. Byla tam čistá radost i v okamžicích, kdy je něco těžké a musíme to překonat nebo něčemu nerozumíme. Radost spolu být a spolu hrát stvořila tohle představení. Ne to, že jsem profesionální režisér.

Martin Rumler

DRAKOVI NA ZOUBEK

Roland Schimmelpfennig, jedna z nejvýznamnějších osobností současné německé dramatiky, napsal svého Zlatého draka v roce 2009 a od té doby si tento poetický text vydobyl silnou pozici na světových i českých jevištích. Nyní se ho chopil soubor HROBESO Praha pod režijní taktovkou Štěpána Pácla. Schimmelpfennigovy hry poutají silnou atmosférou, ovlivněnou magickým realismem, nemají klasickou dramatickou výstavbu a svou dekomponovanou formou kladou velké nároky nejen na vnímání diváků, ale především na režijní a herecké uchopení textu. Dochází k prolínání časových rovin a herci ztvárňují mnohonásobné množství postav, které k nám promlouvají i prostřednictvím komentářů a scénických poznámek. Propletené osudy, které se před námi zlomkovitě otevírají, se v případě této hry postupně spojují do obrazu jednoho večera v domě nad restaurací Zlatý drak, kde umírá nelegální čínský imigrant na své pouti za lepším životem. Ten hledala i jeho sestra, jejíž osud se nám zrcadlí v nelítostné bajce-nebajce o Mravenci a Kobylce, a právě protnutí této linie s ostatními patří k nejsilnějším momentům textu i inscenace. Režisér Pácl výtečně pracuje s rytmem, znakem a rychle se střídající charakterizací postav a prostředí, jeho pětice herců (Ondřej Pečený, Veronika Lapková, Jana Kobesová, Radek Šedivý, Vojtěch Klínger) prochází plynule a suverénně mezi rolemi, podporování gestem a náznaky v rekvizitách a kostýmech. Vážně se střídá s groteskním a právě herecká nadsázka potom vytváří skvělý kontrast k melancholii celého příběhu. Je třeba pochválit i funkční minimalistickou scénu Lucie Wildtové, stejně jako hudební složku inscenace (Filip Beitzl), která člení jednotlivé výstupy a posiluje atmosféru. Defilé smutků i krutostí, osudů letušek, kuchařů, tyranů i zamilovaných tak před námi ústí do jedinečného obrazu samoty mezi lidmi, samoty v cizí zemi a především zoufalé sobeckosti. To vše řadí tohoto Zlatého draka k nejlepším inscenacím textů R. Schimmelpfenniga na českých jevištích, která by obstála i v konkurenci profesionálních divadel.

Jana Slouková

Poprvé jsem inscenaci viděl na krajské přehlídce a i podruhé to na mě hodně působilo. Skvělý text, skvělá režie a skvělé výkony. Důkaz, že i činohra může být neotřelá, netradiční a přitom čitelná. Bylo to zábavné i smutné a mám „podezření“, že dokonce i herci vědí, o čem a proč to hrají.

Martin, Jihlava

Moc se mi to líbilo, bylo to super. Skvělá souhra, skvělé tempo, jsem nadšená.

Zuzana, Brno

Líbilo se mi celé pojetí inscenace. Užil jsem si výkony, příběh, bavilo mě to. Stalo se mi, že jsem se v postavách chvilka ztratil, ale to byla maličkost, rozhodně ne chyba.

Tomáš, Kralupy nad Vltavou

Mně se to fakt hodně líbilo, Líbil se mi příběh i jeho rozuzlení. Ze začátku jsem se i dost nasmál. Miniminiminus pro mě bylo, že hodně času si bralo předávání rekvizit mezi herci, ale to je vážně jen malá připomínka.

Karel, Louny

Hezké pojetí, bylo to pečlivě odehrané. Myslím, že správná zábava.

Robert, Brandýs nad Labem

ODPUŠTĚNÍ NÁS DĚLÁ LIDSKÝMI

Rozhovor s režisérkou a představitelkou titulní role Janou Tichou

Proč právě tato hra, čím vás zaujala?

Tuto hru jsem poprvé viděla ve studiu Rubín a zaujala mě především proto, že je tam málo herců. Už jsem dříve režírovala docela velké představení, ale pro naše divadlo Exil, které je takové menší a komornější, se mi zdálo příhodné, že je ta hra je taková intimnější. Taky jsem oceňovala, že hra trvá do hodiny, vyhovoval mi kratší formát.

Režírujete i v jiných divadlech?

Režíruru v tomto divadle, pak ještě v jednom a dělám i divadlo pro děti. Ale spíše se cítím být herečkou.

Vložila jste do textu vlastní inovace nebo jste vyloženě pracovala s tím inspiračním „rubínovským“ zpracováním?

Především jsme pracovali s textem od Petra Kolečka. Výsledek je, alespoň myslím, velmi jiný než v Rubínu. On Petr Kolečko je takový moderní autor. Názory na něj se sice různí, říká se o něm, že texty seká jako Baťa cvičky, někteří jej nemají rádi, ale mě se ten text líbil. Připadal mi vtipný a zároveň místy tragický. Je to pro mě navíc taková osobní katarze, možná proto jsem také tu hru udělala. Neměnili jsme

na tom nic, udělali jsme to tak, jak to bylo psáno.

Jak jste pracovali s žánrovou hrou? Chvillemi představení bylo komediální, chvillemi mi až připomínalo horor... Zamýšleli jste se nad tím?

No horor bych přímo neřekla, podle mě je to tragikomedie. Nevím ovšem, nakolik se to podařilo naplnit, to už je asi na divácích. Ono být je tam ten humor a já se to snažím hrát s určitou nadsázkou, tak občas to spadne do tragična. Především jsem chtěla, aby se lidi zamysleli nad tím rozporem. Myslím si, že odpuštění nás dělá lidskými, a nesouhlasím s přístupem Médei. Chtěla jsem, aby lidi odcházeli s tím, že se sice zasmáli, ale zároveň je trochu mrazilo.

A jak jste pracovali s hudbou? Byla poměrně výrazná, jak podle vás přispívala k žánrům? A jak probíral její výběr?

Podkresy dělal Pavel Dvořák, což je hudební skladatel z Českých Budějovic, kamarád, který už s naším divadlem spolupracoval, a mně se to strašně líbilo. Takže podkresy jsou originální, dále jsem pak spolupracovala s přáteli, kteří nějak rozumí muzice,

s muzikanty. Hudbu jsem brala jako souboj. Při tom střetu se v originále ty dvě ženy přímo praly, já jsem to chtěla spíše taneční. Takže jsem hledala kontrasty, například rocková hudba versus pop music. Vybírala jsem žánry tak, ať jsou proti sobě, třeba hiphop nebo rap proti sambě. Takže v podstatě staré proti novému, stejně jako souboj žen byl stará versus mladá.

Jak probíhal proces zkoušení? Interagovala jste hodně s druhou herečkou, probíraly jste téma spolu?

Já jsem se snažila udělat ji hodně stylizovanou. Ona je výborná herečka, zhostila se toho moc dobře. Ale já jsem byla režisérka, byla jsem ta více zkušena, korigovala jsem její pohyb. Ona se toho ovšem zhostila hned na poprvé či na podruhé tak, jak jsem chtěla, takže ta spolupráce byla výborná.

Anežka Malčíková

I MÉDEA SUŠILA PRÁDLO

Divadlo Exil Pardubice přivezlo na letošní Volyni inscenaci hry Petra Kolečka (inspirovaného klasickou Euripíдовou tragédií) – Kauza Médeia. Hra samotná je spíše jakousi miniaturou, postmoderní hříčkou, anekdotou, žánrově zařaditelnou spíše k pastiši a vybízející inscenátory k hravosti, nadsázce a lidově řečeno k „blbnutí“. Zakázáno přitom není téměř nic, včetně popkulturních odkazů. Zároveň v sobě ale ve výsledku nese také poměrně výrazné morální poselství o nesmyslnosti pomsty a jejímu obrácení se proti člověku samému.

Na úvod nutno podotknout, že soubor si byl plně vědom toho, co má v rukách, a spoustu z toho, co hra nabízí, plně využil. Ať už bychom mluvili o komické nadsázce, tak i v rámci výsledného vyznění, což je samo o sobě chvályhodné. Inscenace má, až na několik technicky nezvládnutých míst, spád a je dlouhá přesně tak, že se jednoduchý princip, na kterém je vystavěná, nestačí vyčerpat. Zároveň soubor umí zvládnout pravou míru humoru a cynického komentáře a nesklouzává k lacinému podbízení se divákovi.

Hlavními tahouny jsou obě ženské představitelky. Jana Tichá dokáže být jako Médea cynická i pomstychtivá, obě přesně v rámci žánru a její souhra s kolegyní funguje na výbornou. Zde bych pouze doporučil ještě trochu zapracovat na částech, které jsou psané v (ač od Petra Kolečka vymyšleném) antickém verši. Myslím, že jasnější oddělení od plynulých dialogů by dodalo postavě další barvu. Daniela Meszárosová jako Glauka je vedena v přesné stylizaci, která funguje a herečka ji udržuje v naprosté rovnováze. Je zároveň rozkošně hloupou a naivní blondýnou, která si je své hlouposti vědoma, ale zaboha s ní nemůže nic dělat. Zároveň ale nepřestává být Médee silnou protihráčkou a nesklouzává do klišé „hloupé blondýny“. Její výkon a společná souhra s Janou Tichou jsou jedněmi z největších kladů inscenace.

Problém nastává v posledních pěti minutách s příchodem postavy Iásona. Ne však proto, že by ho Matěj Karas neuměl zahrát. Problém je už v jeho režijním nastavení, protože Iáson najednou není tak ostře řezanou figurou, jako obě dámy. Postava má v představení opravdu malý prostor, je tedy pro herce velmi náročné ji nějak uchopit. V tomto případě by určitě pomohla jasná stylizace, ať divák okamžitě, jakmile ho na jevišti poprvé vidí, ví, s kým má tu čest. Zároveň by se postava i vizuálně spojila s postavou Glauky a společně by tak vytvořily kontrastní bod Médey.

Zároveň bych inscenátorům doporučil zamyslet se nad samým začátkem představení, kdy je divákům možná příliš brzy zřejmé, že se příběh bude odehrávat v současném obýváku. Úvodní „antický“ monolog nabízí totiž možnost tahat diváka trochu za nos ve smyslu, že opravdu přišel na antické drama. Šok ve skoku do komediální nadsázky by mohl být divácky překvapivý a příjemný.

I přes zmiňované výtky jsme ale byli svědky povedeného představení, kterému sice občas vinou technických problémů kolísal v druhé části temporytmus, ale ve výsledku se jedná o osvěžující a velmi příjemnou divadelní jednohubku.

Adam Doležal

Přemýšlím nad antickým rozměrem.

Kateřina

Líbí se mi nadčasovost antiky, a ono to stále funguje i tady. Bylo to svižné, frčelo to, bavilo mě to.

Roman, Praha

Mně se to strašně moc líbilo, oslovilo mě to. Bylo to dobře zrežirované a nápadité. Jedno z nejlepších představení, které jsem zde viděl.

Ladislav, Klapý

Herečky byly výborné.

Jaroslava, Strakonice

Podle nás jsou lepší než profíci, zítra přijdeme na Piknik asi zase.

Šárka, Strakonice

Mám pocit, že mi muzikou rozstřelí hlavu. Jestli bylo záměrem režisérky, abych byla šílená jako Médeia, tak se jí to zdařilo. Ale jinak jsem se pobavila.

Jaroslava, Český Krumlov

Mrzelo mě, že byla hudba tak nahlas a nerozuměl jsem tomu souboji žánrů, jestli to byl souboj rocku s diskem. Ale bylo to pro mne příjemné a lehké představení, pěkně to to holky hrály.

Kotál, Plzeň

TĚLO NEKECÁ, TĚLO NÁS VEDE

Pokud by místní obyvatel či zbloudilý turista v pondělí zavítal do prostor oblíbené Volyňské plovárny, naskytl by se mu pohled opravdu nevídaný. Skupinka zpočátku obyčejně vypadajících divadelníků míří k odlehlému koutu areálu, odkládá tašky, batohy, v neposlední řadě pak svůj ostych, a započíná cvičit. Po chvíli pozorování této skupiny by člověku, neznalému situace, mohlo připadat, že sleduje nějaké potácející se bláznů, kteří v kroužku nacvičují tajemné rituály. Je to však jen „hra na idioty“, hlasové cvičení, a seminář Evy Spoustové, který účastníkům slibuje pomoc v chápání jevištní řeči, právě začíná.

Dnes se seminaristé soustředí na čelist, nato, jakou má úlohu. Nejprve je však třeba rozpochybovat se, připomenout si cvičení z minulých dní a procvičit svůj postoj. Hop a hop, tenisové míčky lítají sem a tam. Hop a hop, seminaristé se snaží míček držet nad zemí. Hop a hop, hlavně mít pokrčená kolena, cítit těžiště. Rovnováha a správný postoj je pro náš projev důležitý, a jen a právě názornou ukázkou a cvičením docílíme pochopení svého vlastního těla. Tento seminář sice slibuje i hlasovou průpravu, ale jak sama Eva říká: „Tělo nekecá, tělo nás vede.“

Z tenisového kurtu, hop a konec, se dostáváme do dalších míst, přes kruh zápasníků sumo až na střelnici Divokého Západu, hrajeme si a cvičíme. Lidé se baví, smějí se. Ale pozor! Seminář není žádná sranda. Tato dílna může být i nebezpečná, a to nejen, když si to armáda zombie divadelníků míří rovnou k vám. Ono je potřeba pořádného soustředění, abychom poznali, jak naše tělo funguje. Spousta

cvičení vyžaduje důvěru v partnera, spousta vyžaduje hledání a zkoumání sebe sama, a to nikdy není jen tak.

Po fyzicky náročnějších cvičení si seminaristé dávají zaslouženou pauzu a využívají služeb místní plovárny. Vedro je téměř nesnesitelné. Přesto jsou všichni odhodláni pokračovat. Tentokrát opouštíme hry a přesouváme se

do příjemného stínu nedalekého stanu, kde se seminaristé budou soustředit na práci s textem. Začíná se jednoduše, seminaristé si tvoří prostou větu a mají ji přečíst. Jak ji ale číst? Není to tak jednoduché, účastníci semináře musí jednou větou vyjádřit hned celou řadu informací. „Představ si, že lidé jsou slepí a ty jim potřebuješ vysvětlit, jak situace vypadá. Máš na to tři slova,“ říká Eva.

Čas plyne, a my se najednou bavíme o mozku. Pravá a levá hemisféra, každý to známe z biologie. Abychom si to však zjednodušili, tak dostáváme pomůcku: L jako Logika a P jako Představivost. Co je logika? Analýza, kontrola. Co je představivost? Hra, svoboda. Na chvíli se seminář podobá skoro přednášce, dozvídáme se o výzkumech na Pensylvánské univerzitě a hlavně proč je Jarda Jágr tak dobrý hokejista. Dlouho nám to ale nevydrží, tak rychle, jako se z cvičení stala přednáška, tak rychle se z přednášky

stala skupinová terapie. (Já o tom prý nemám moc mluvit, ale musím tady tedy alespoň poznamenat, že to bylo velmi motivační).

To by ovšem nebyl seminář s divadelníky, kdybychom se od čtení textů nedostali zase zpátky ke cvičení a názorné ukázce. Tentokrát se ocitáme v zrcadlovém bludišti a stáváme se bájným stvořením, Minotaurem. Řveme jako on, bojíme se jako on, radujeme se jako on. Jsme jeho zrcadlem. Tak, jako jsme si museli při čtení jednoduchých vět promyslet konkrétní informace, které stojí za textem, tak si je nyní musíme představit. Zase si hrajeme. Hrajeme si, abychom se učili. „Natočte si film. Nakreslete si komiks,“

říká Eva. „Jen tak dostanete přirozeně do svého hlasu informace, které potřebujete dostat ven.“

Nakonec snad ani nebylo znát, že se nacházíme na kurzu určeném pro divadelníky, neboť nauka o tom, jak správně zacházet s řečí jako výrazovým prostředkem, se hodí každému dnes a denně. Krásné prostředí místní Volyňské plovárny nám navíc poskytlo jak úžasné osvěžení v době potřebných pauz, tak inspirativní prostředí pro učení a hraní. I počáteční „rituály“ se snad vyplatily, neboť hned jak se za seminaristy, urychleně spěchajícími na obědové pochutiny, uzavřely dveře našeho festivalového centra Na Nové, spustil se z nebe prudký déšť. Ať už jej však vyvolaly fyzické procesy v atmosféře, nebo cvičení našich seminaristů, užili jsme si jej právě tak, jako celý dnešní seminář.

Anežka Malčíková

CO SE VÁM VYBAVÍ, KDYŽ SE ŘEKNE JIŘÍ HOUZIM?

Marie Banáková, členka PIKI Volyně a ředitelka Divadelního Pikniku

Jirka Houzím je člověk, na kterého se můžu spolehnout. Nikdy nenechá druhého ve štychu, je milý a vstřícný. Obdivuju na něm klid, to, že je schopen ukočírovat své emoce. Zůstává v klidné hladině. Bude mi tady hodně chybět.

Milan Schejbal, režisér a lektor

Jirku znám už strašně dlouho. Když jsem dělal amatérské divadlo v Anebdivadle, tak jsme hodně kamarádli s Vodňanskou Šupinou a také s volyňskou partou, které byl Jirka členem. Když jsem sem pak přijel po letech, samozřejmě jsme se s Jirkou hned poznali. Na Jirkovi mě moc baví jeho přístup, že nic není problém. Pokud se nenajde adekvátní náhrada, tak to tady bude hodně chybět. Mluvím o tom nejen z pozice Pikniku, ale i z pozice Kurzu praktické režie, který tady máme pravidelně také na podzim. Jirka se o nás stará a kdybychom snad potřebovali slona, tak ho prostě sežene.

Simona Bezoušková, odborná pracovnice NIPOS-ARTAMA

Jiří Houzím má jen jednu jedinou chybu. Neumí říct ne.

Martin Rumler, redaktor zpravodaje

Jirka Houzím? Ochota, vypravěčství, nadšení. Ať už se o nás staral na Kurzu praktické režie nebo na Pikniku, nic nebyl problém. Vzpomínám si, jak roky nepoužívanou nefukční sprchu na naše přání zprovoznil asi za dvě hodiny. A takhle zprovožňoval na počkání vše, včetně dobré nálady.

Varování dne

Do Volyně přijela velmi nebezpečná osoba Kateřina B. Je známá tím, že po nocích přepadává účastníky přehlídky a nutí je požívat alkoholické nápoje, zpívat či debatovat o divadle, a to obvykle až do časných ranních hodin. Pokud oběť nespoupracuje, je Kateřina B. schopná hrozit tím, že bude dělat scény. Vzhledem k tomu, že jde o scénografku, nejde patrně o planou hrozbu.

Zpráva dne

Zastupitelstvo města Volyně rozhodlo, že u příležitosti odchodu šéfa Volyňské kultury do důchodu nechá přestavět místní plovárnu na zimní stadion. Nové sportoviště ponese na počest Jiřího Houzima jméno Houzimák.

ROZHOVOR

...dokončení ze strany 1

užívat v kontextu těch postav. Pro mě nemělo smysl přetavovat tu knihu do dramatizačního tvaru s dětmi staršími, zajímal mě kontext těch našich deseti-letých dětí. Nijak se nenatíráme do černoušků, nepoužíváme žádné africké věci. Představení trošku funguje v síle toho, že naše české děti tam jsou v situacích, které si vlastně vůbec neumíme představit. Ta kniha je o velké ztrátě iluzí, když se přestěhují do Ameriky a jsou tam pořád jako ti přistěhovalci, takže nám to i v našem kontextu říká ještě něco. A děti do toho jdou, protože vědí, že dělají něco důležitého. Děláme to pro ty africké děti.

Říkala jste, že představení je pro diváka 13+ a dospělé, dokáží si děti udržet nějaký odstup? Jak pracujete, abyste je nemanipulovala k vašemu uměleckému záměru?

To vždycky musí posoudit, ten, kdo to vidí, ani já to nemohu říct, já mohu jen doufat. Práci na představení jsme začali hrou, kterou kniha nabízí, sdělili jsme si například, jaké bylo naše nejsprostší slovo a jak dlouho jsme vydrželi bez vody. Pracuji s jejich zkušenostmi a zážitky, které by s africkými dětmi mohly mít společné.

Irena Knetlová

POZOR!

Trička pana Tichého dostanou v úterý nečekanou konkurenci. Levý prezident divadelního souboru Vobskočák Standa Mareš po představení Maja předá divadelnímu souboru Karel Čapek z Děčína novou cenu. „Vzal jsem si seznam všech souborů, které na Pikniku hrají, a jeden jsem vylosoval,“ přibližuje, jak k výběru oceněného souboru došel. Pro každého člena souboru si připravil srandocenu, kterou je odhodlaný hercům po představení předat přímo na jevišti. Jde o jednorázovou akci, nebo jsme svědky nové tradice? „Nevím, zatím to sponzoruju jenom já, taky nevím, jestli mě příště něco napadne,“ dodává Standa Mareš. Ceny souboru předá jen za to, že na Pikniku hraje. „Prostě jsem se rozhodl. Jsou to srandoceny Standoceny,“ doplňuje také, jak se ceny budou jmenovat. Oceněným předem gratulujeme!

FAGI

PROGRAM

Úterý 2. července 2019

10.30 M Tvoje BÁBA Most / režie: Pavel Skála

Pavel Skála: **Poem macht frei** (DP)

15.00 NN DS Karel Čapek Děčín / režie:

Jana Stejskalová

Marina Carr: **Maja**

17.45 Z **BURKE CUP** – soutěž (nejen) divadelních týmů o pobyt na DPV 2020

18.00 M Tvoje BÁBA Most / režie: Pavel Skála

Pavel Skála: **Poem macht frei** (DP)

19.45 NN Ty-já-tr/Hrobeso Praha / režie: Luděk Horký

Bohumil Hrabal, Tomáš Jarkovský, Jakub Vašíček: **Ostře sledované vlaky**

21.45 MS Diskuse (Maja, Vlaky)

23.45 Z **Koncert Honzy Mrázka** (DP)

Středa 3. července 2019

10.30 M Tvoje BÁBA Most / režie:

Pavel Skála

Pavel Skála: **Poem macht frei** (DP)

14.00 NN DS Vrchlický Jaroměř / režie:

Jan Sklenář

Molière: **Lakomec a další světci**

17.30 MS Diskuse (Lakomec)

17.30 M Tvoje BÁBA Most / režie:

Pavel Skála

Pavel Skála: **Poem macht frei** (DP)

19.00 NN Divadlo Exil Pardubice / režie:

Kateřina Fikejzová Prouzová

Nicolas Bedos: **Do zdi**

21.00 NN Kefirová sekta Louny / režie:

Oksana Kaplanová

Viliam Klimáček: **Nízkoúčný život**

22.30 MS Diskuse (Do zdi, Nízkoúčný život)

Zpravodaj celostátní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Piknik Volyně 2019. Redakce: Anežka Malčíková, Irena Knetlová, Martin Rumler, David Slížek. Vydává Volyňská kultura. Náklad 100 výtisků.